

*Мельничук І.
здобувач вищої освіти другого
(магістерського) рівня
юридичного факультету
Національного авіаційного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри теорії та історії
держави і права ЮФ НАУ
Шапенко Л.О.*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ

Все, що створюється та існує у світі має під собою наукове підґрунття. Роками люди пізнавали цей світ, знаходили відповіді на питання, досягали все нових вершин. І до сьогодні наука супроводжує технологічний, економічний та соціальний розвиток. Хоча нині глобальною є проблема «псевдонавчання», «псевдонауковців», що призводить до спотворення освітньої системи. Серед причин виникнення такої ситуації є недотримання приписів академічної доброчесності або їх незнання. Важливо зрозуміти власну відповідальність чи безвідповідальність при вирішенні даної проблеми. Очевидним та логічним став факт правового закріплення інституту академічної доброчесності та відповідальності за її порушення в освітньому українському законодавстві. У національній та зарубіжній практиці академічна недоброчесність не є новим феноменом. Проте, донедавна в Україні дане питання не було врегульовано на законодавчому рівні.

Закон України «Про освіту» дає наступне визначення поняттю академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Реалізація академічної доброчесності вимагає довіри, чесності, добросовісності оформлення посилань у наукових працях та дотримання норм закону про авторське право і суміжні права [1].

Тобто йдеться про формування нової академічної культури, основою якої повинна бути довіра, чесність, прозорість, а також справжнє, а не символічне навчання, яке б поєднувалось з реальними напрацюваннями. З такою метою було створено Проект сприяння академічній доброчесності (SAIUP), щоб впровадити нові етичні цінності в освітню і дослідницьку роботу, а також донести до університетської спільноти значення академічної доброчесності і наслідки її недотримання.

У 2016 році Ради з міжнародної освіти США спільно з Міністерством освіти і науки України та з підтримкою американського посольства ратифікували Проект сприяння академічній доброчесності в Україні

(Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP), учасниками якого стали 10 університетів. Проект передбачає реалізацію трьох компонент: створення суспільної підтримки академічної доброчесності (брендинг); розвиток навичок зі створення університетської бази з академічної доброчесності із застосуванням міжнародних практик (освіта); прийняття та виконання норм на рівні університету й впровадження нормативних реформ на рівні міністерства [2].

Практика показує, що економічно розвинені країни мають високий рівень освіти, науки та академічної доброчесності. Проте в цих країнах серйозну увагу на плагіат й академічну доброчесність звернули лише в останні 10-15 років, усвідомлюючи, що академічна доброчесність впливає на цінності, які закладаються під час навчання у вищій школі. Більшість зарубіжних закладів документально затверджують та вводять в дію програми стосовно дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення. Важливим є формування у самих студентів розуміння академічної доброчесності, недобросовісної поведінки, списування, плагіату.

Одним з головних напрямів підтримання академічної доброчесності є боротьба з плагіатом як серед викладачів, так і серед студентів. У 2017 році було закладено початок створення національного репозитарію академічних текстів. Також здійснюється підписання угод багатьох університетів з компанією Unicheck для перевірки наукових робіт, яким відповідно надається доступ до баз даних ЗВО.

Детальний аналіз правової природи академічної доброчесності в Україні здійснено в своїх наукових працях В. Теремецьким та О. Бернацьким, в яких відзначено, що введення поняття академічної добросовісності в українське освітянське законодавство сприяло перетворенню етичної норми про доброчесність в правову. На думку науковців, в сучасному середовищі академічна доброчесність, як певний суспільний ідеал, повинен стати протидією непомірній комерціалізації ЗВО та їх інтенсивній бюрократизації. Ці фактори унеможливають здійснення університетами своєї соціальної місії та руйнують базис їх існування [3, с. 152].

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що питання академічної доброчесності сьогодні активно досліджується та впроваджується в практику національної освіти. Однак переважна більшість наукових досліджень спрямовані на формування уявлення про поняття академічної доброчесності, принципи та цінності академічної доброчесності, а також інші етичні та інституційні питання впливу академічної доброчесності на побудову загальної освітньої культури.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.04.2021)

2. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні.
URL: <https://saiup.org.ua/pro-proekt/proekt-v-universytetah/> (дата звернення: 21.04.2021).
3. Теремецький В.І., Бернацький О.В. Правова природа академічної доброчесності в Україні. *Академічна доброчесність: виклики сучасності: Збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян* (Республіка Польща, Варшава, 11.03 – 23.03.2019). Варшава, 2019. С. 151-155.

Момотюк В.
*студентка магістратури
юридичного факультету
Національного авіаційного університету
Науковий керівник: к.і.н., доцент, доцент
кафедри теорії та історії держави і права ЮФ НАУ
Череватюк В.Б.*

ВПЛИВ ТЕМПЕРАМЕНТУ ЮРИСТА НА ВИБІР ПРАВИЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ

Практична діяльність юриста за психологічним змістом є конфліктогенною, адже вона пов'язана з постійним перебуванням у тих чи інших конфліктних ситуаціях. Захисник, обвинувач, представник позивача, представник відповідача, суддя, правоохоронець – кожен з них виконує функціонально чітко визначені ролі в тому чи іншому юридичному конфлікті. Крім того, юридична діяльність генерує широке коло інших конфліктів: внутрішньоособистісних, міжособистісних, особистісногрупових, міжгрупових та ін. Саме тому, важливо усвідомити вплив індивідуально-психологічних особливостей юриста на обрання ним правильного способу поведінки у конфлікті.

На мою думку, чимало інформації щодо обрання правильного способу поведінки в конфліктних ситуаціях може дати характеристика особливостей темпераменту учасників конфліктів.

Загальноприйнятим є поділ темпераменту людей, залежно від вроджених якостей їх нервової системи, на чотири типи: холеричний, сангвінічний, флегматичний та меланхолійний [2, с. 170-171]:

– Холеричний темперамент характеризується підвищеною збудженістю, неврівноваженістю та характерними перепадами настрою від симпатій до антипатій. У стосунках з людьми холерики надто експресивні, виразні, поведінка їх непередбачувана, емоційна. У конфліктах вони схильні до бурхливих емоційних спалахів. Найбільшу вигоду від діяльності холерика в конфліктній ситуації можна отримати, якщо постійно забезпечувати йому зміну характеру діяльності, проблем чи завдань.